

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	406
Land:	Armenien
Kilde:	Udlændingestyrelsen
Titel:	Kort fortalt: Nagorno Karabakh
Udgivet:	12. marts 2025
Optaget på baggrundsmaterialet:	17. marts 2025

Kort fortalt: Nagorno-Karabakh

I løbet af de seneste 40 år har Nagorno-Karabakh som område ændret status flere gange. Fra 1. januar 2024 blev Nagorno-Karabakh udnævnt til en provins i Aserbajdsjan, og over 100.000 etniske armenere er flygtet til Armenien.

I denne udgave af Kort fortalt kan du læse om Nagorno-Karabakhs historiske udvikling fra 1990 til 2024 samt om hvordan Armenien over tid har straffet unddragelse og desertering.

1988 – 1991: Sovjetunionens opløsning

Frem til 1991 var både Armenien og Aserbajdsjan sovjetrepublikker (SSR) i Sovjetunionen, mens Nagorno-Karabakh var en multi-etnisk autonom provins i Aserbajdsjan SSR. En folkeafstemning i Nagorno-Karabakh i 1988 viste, at befolkningen ønskede selvstændighed fra Den Aserbajdsjanske SSR. Folkeafstemningen blev dog boykottet af aserbajdsjanerne.

I forbindelse med Sovjetunionens sammenbrud i 1991 erklærede begge republikker og Nagorno-Karabakh sig selvstændige. Hvor Armenien og Aserbajdsjan blev internationalt anerkendt som stater, forblev Nagorno-Karabakhs status omstridt, da begge stater gjorde krav på provinsen.

Den nytiltrådte armenske regering oplevede et ordenssammenbrud i landet, hvor borgere indtog våbenlagere, bevæbnede sig og etablerede uformelle militser for at forsvare sig selv og den nye stat mod Aserbajdsjan. Disse kaldte sig for "Fedayeen" og opstod i både Armenien og Nagorno-Karabakh. Da Armenien ikke havde sine egne styrker endnu, blev Fedayeen med tiden reorganiseret og integreret i den armenske hær.

1992: Den første Nagorno-Karabakhkrig

I 1992 udbrød der krig mellem Armenien og Aserbajdsjan om Nagorno-Karabakh. Efter en række succesfulde offensiver stod Armenien i 1993 med kontrollen over Nagorno-Karabakh. I 1994 blev en våbenhvile forhandlet på plads, faciliteret af Rusland, men der blev ikke indgået en konkret fredsaftale. Nagorno-Karabakh løsrev sig politisk fra Aserbajdsjan og forøgede sit økonomiske, politiske og militære samarbejde med Armenien. På trods af dette anerkendte ingen af parterne Nagorno-Karabakh som selvstændigt.

1994 – 2020: Våbenhvile

Efter våbenhvilen i 1994 fandt sporadiske sammenstød sted i løbet af årene, herunder fire dage med intense kampe i april 2016. På trods af at parterne i 2016 nåede frem til en aftale om en ny våbenhvile, forblev spændingerne høje, bl.a. pga. beskyldninger om brud på våbenhvilen.

2020: Den anden Nagorno-Karabakhkrig

Den 27. september 2020 begyndte den 44-dage lange anden Nagorno-Karabakhkrig, hvor begge lande mobiliserede. Aserbajdsjan var bedre udrustet end de armenske og armenskstøttede styrker i Nagorno-Karabakh. Krigens udfald blev, at Aserbajdsjan generobrede det meste af det territorium, som landet mistede i 1994.

Den 9. november 2020 nåede de to lande i fællesskab med Rusland frem til en våbenhvileaftale. På trods af dette fandt overtrædelser af våbenhvilen fortsat sted. Våbenhvileaftalen var imidlertid ikke en fredstraktat, ligesom den ikke nævnte noget om Nagorno-Karabakhs fremtidige status. Krigen kostede mere end 6.000 armenske og aserbajdsjanske soldater livet. Ifølge flere menneskerettighedsorganisationer var begge landes styrker skyldige i vold og drab mod civilbefolkningen.

2022: Fortsatte spændinger

Den 12.-14. september 2022 udbrød der større kampe. Mellem 100-300 aserbajdsjanske og armenske soldater mistede livet. En våbenhvile faciliteret af Rusland blev indgået den 14. september 2022, men yderligere sammenstød blev rapporteret efterfølgende.

2023 – 2024: Opløsning

Efter flere måneder med aserbajdsjansk blokade af Latjin-korridoren, som logistisk og infrastrukturelt forbinder den armenskkon-

trollerede del af Nagorno-Karabakh med Armenien, overmandede aserbajdsjanske styrker de forsvarende armenske tropper og erobrede den resterende armenskkontrollerede del af Nagorno-Karabakh i løbet af én dag. Dette medførte, at størstedelen af de etniske armenere, som var bosat i området, flygtede til Armenien. Den 1. januar 2024 blev republikken Nagorno-Karabakh officielt opløst.

Unddragelse og desertering

Armeniens straffelov, som omfatter unddragelse og desertering fra de væbnede styrker,

består af to lovsamlinger fra henholdsvis 2003 og 2022. Om forbrydelsen straffes efter 2003- eller 2022-lovgivningen afhænger først og fremmest af, om forbrydelsen blev begået før eller efter 1. juli 2022. Hvis lovovertrædelsen blev begået før 1. juli 2022, vil vedkommende straffes efter 2003-loven i tilfælde, hvor 2022-loven foreskriver en hårdere straf.

I nedenstående skema kan du orientere dig i strafferammens udvikling over tid.

Lovbestemmelser	Unddragelse i fredstid	Skærpede omstændigheder (unddragelse gennem svig)	Unddragelse i krigstid
2003-loven, artikel 327	Fra 2 måneder i arresthus til 3 års fængsel	Op til 5 års fængsel	4 – 8 års fængsel
2020-revideringen			6 – 12 års fængsel for både soldater såvel som reservister
2022-loven, artikel 461	2 – 5 års fængsel	4 – 8 års fængsel	6 – 12 års fængsel

Lovbestemmelser	Desertering i fredstid	Skærpede omstændigheder (desertering med våben eller som gruppe)	Desertering i krigstid
2003-loven, artikel 362	3 – 6 års fængsel	4 – 10 års fængsel	6 – 12 års fængsel
2020-revideringen			8 – 15 års fængsel
2022-loven, artikel 526	3 – 8 års fængsel (afhængigt af rang)	6 – 12 års fængsel	10 – 15 års fængsel

* Landedokumentation besidder ikke den rette juridiske ekspertise til at udlægge lovtekster. Vi tager forbehold for, at der kan være relevant lovgivning, der ikke er medtaget.

Litteraturliste

Al Jazeera, *Fighting erupts between Armenia, Azerbaijan over disputed region*, 27. september 2020, <https://www.aljazeera.com/news/2020/9/27/heavy-fighting-erupts-in-disputed-nagorno-karabakh-region>

Al Jazeera, *What is Nagorno-Karabakh and why are tensions rising again?*, 24. april 2023, <https://www.aljazeera.com/news/2023/4/24/explainer-what-is-nagorno-karabakh-why-are-tensions-rising>

BBC, *Nagorno-Karabakh profile*, 30. januar 2024, <https://www.bbc.com/news/world-europe-18270325>

Britannica, *Nagorno-Karabakh*, 17. januar 2025, <https://www.britannica.com/place/Nagorno-Karabakh#ref361281>

Council on Foreign Relations, *Nagorno-Karabakh Conflict*, 20. marts 2024, <https://www.cfr.org/global-conflict-tracker/conflict/nagorno-karabakh-conflict>

Demoscope, *Всероссийская перепись населения 1989 года. [All-Union Population Census of 1989.]*, n.d., https://www.demoscope.ru/weekly/ssp/resp_nac_89.php?reg=71

DW, *What's behind the conflict over Nagorno-Karabakh?*, 29. september 2023, <https://www.dw.com/en/whats-behind-the-conflict-over-nagorno-karabakh/a-66951971>

Eurasianet, *Azerbaijan: Some Karabakh returnees turning a profit on government resettlement program*, 17. oktober 2024, <https://eurasianet.org/azerbaijan-some-karabakh-returnees-turning-a-profit-on-government-resettlement-program>

Holland, Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Country origin information report: Azerbaijan*, september 2021, <https://www.government.nl/documents/reports/2021/10/30/country-of-origin-information-report-azerbaijan>

International Crisis Group, *Armenian-Azerbaijani Conflict*, n.d., <https://www.crisisgroup.org/europe-central-asia/caucasus/nagorno-karabakh-conflict>

Library of Congress, *Armenia, Azerbaijan, and Georgia country studies*, marts 1994, <https://tile.loc.gov/storage-services/master/frd/frdcsdy/ar/armeniaazerbaija00curt/armeniaazerbaija00curt.pdf>

Reuters, *Aliyev says Azerbaijan to start resettling capital of Karabakh region in September*, 29. maj 2024, <https://www.reuters.com/world/aliyev-says-azerbaijan-start-resettling-capital-karabakh-region-september-2024-05-29/>